

Polska Sztuka Ludowa

KONTEKSTY

◆ ETNOLOGIA ◆ ETNOGRAFIA ◆ ANTROPOLOGIA KULTURY
LITERATUROZNAWSTWO ◆ FILOZOFIA ◆ HISTORIA ◆ JĘZYKOZNAWSTWO
SZTUKA ◆ NAUKI O SZTUCE ◆ SZTUKA WIZUALNA I PERFORMATYWNA

2021 rok LXXV nr 1–2 (332–333). Indeks 369403. ISSN 1230–6142. Cena 40 zł. VAT 8%
INSTYTUT SZTUKI POLSKIEJ AKADEMII NAUK, STOWARZYSZENIE LIBER PRO ARTE

S P I S T R E Ś C I

X Zakopiańskie Spotkania Antropologiczne – Ramy świadectwa

Dedykowane pamięci Ludwika Stommy

ZBIGNIEW BENEDYKTOWICZ	<i>Nie jestem przygotowany</i>	6
KUBA SZPILKA	<i>Dedykacja dla Ludwika Stommy</i>	9
STANISŁAW KRAJEWSKI	<i>Konteksty i trudy świadectwa</i>	11
MONIKA KRAJEWSKA	<i>Ramy światów. Wizualny komentarz do dramatu An-skiego Dybuk. Pomiedzy dwoma światami</i>	15
MONIKA KRAJEWSKA	<i>Wybór z cyklu wycinanek Mój Dybuk</i>	20
JACEK LEOCIAK	<i>Rzeczy – Zagłada – świadectwo (na przykładzie getta warszawskiego)</i>	28
JANUSZ BOHDZIEWICZ	<i>Między postprawdą a przeczcuciem. Oświadczenie</i>	47
TADEUSZ BARTOŚ	<i>Pomyśleć niepomysłane. Wariacje heideggerowskie</i>	54
OLGA TOKARCZUK	<i>Czuły narrator</i>	57
MICHAŁ KLINGER	<i>„Hymn o czulości” Olgi Tokarczuk – próba egzegezy</i>	65
PIOTR JAKUB FERENSKI, ANNA KWAPISZ	<i>Olga Tokarczuk jako pisarka ekofeministyczna (albo o czym może świadczyć literatura)</i>	74
MAGDALENA BARBARUK	<i>Nowe media czulości</i>	81
AGNIESZKA BEDNAREK-BOHDZIEWICZ	<i>Poza ramy i kadry, czyli literatura jako świadectwo. Wokół mowy noblowskiej Olgi Tokarczuk Czuły narrator</i> ...	87
DARIUSZ CZAJA	<i>Falując (kruche ramy świadectwa)</i>	92
	<i>Czulość. X Zakopiańskie Spotkania Antropologiczne, dzień drugi – dyskusja</i>	101
LESZEK KOCZANOWICZ	<i>Polityczne świadectwo poezji</i>	107
PAWEŁ PRÓCHNIAK	<i>Świadectwo snu (przypadek Wież Roberto Calasso)</i>	113
TOMASZ SZERSZEŃ	<i>Wojna trwa</i>	116
PAWEŁ DRABARCZYK VEL GRABARCZYK	<i>Ram opatrywanie. Na marginesach koncepcji Instytutu Rozbrojenia Kultury i Zniesienia Wojen</i>	123
PAWEŁ DRABARCZYK VEL GRABARCZYK, JAROSŁAW KOZAKIEWICZ, KRZYSZTOF WODICZKO	<i>Wsteczne lusterko anioła historii. Rozmowa wokół projektu Instytutu Rozbrojenia Kultury i Zniesienia Wojen im. Józefa Rotblata</i>	130
MAŁGORZATA SADY	<i>Każdy ma swój punkt widzenia, ale nie każdy coś widzi. Bruno Winawer</i>	136
MARCIN JARZĄBEK	<i>Świadectwa doświadczeń historycznych przed i po obramowaniu</i>	141
JAN SZPILKA	<i>Czy transkobieta butch jest istotna?</i>	148
KATARZYNA PROT-KLINGER	<i>Pogodny jesienny dzień. Ramy świadectwa Zagłady</i>	153
MONIKA SZNAJDERMAN	<i>Las Garbacz</i>	159

MACIEJ KRUPA	<i>Maskarada</i>	163
KUBA SZPILKA	<i>Dom resztek – rama świadectwa</i>	168
KRYSTIAN DARMACH	<i>W drodze. Od dźwięku do muzyki. Perspektywa świadectwa</i> ...	177
TOMASZ WIŚNIEWSKI	<i>„Królicza nora”, czyli ramy spotkania w teatrze Complicité</i> ...	183
DANUTA DANEK	<i>Niespodziewane świadectwa. Psychoanaliza i literatura</i>	188
KATARZYNA PROT-KLINGER	<i>Świadectwo i jego ramy w psychoterapii</i>	201
Słup ze słów		
JACEK PODSIADŁO	<i>Słup ze słów (z komentarzami autora)</i>	207
JACEK PODSIADŁO	<i>Przejrzyjmy to jeszcze raz</i>	212
WOJCIECH MAZAN	<i>Już i dopiero</i>	224
RUBIN KATZ	<i>Odeszli do Pitchipoi (fragmenty),</i> przełożyła Monika Pastuszko	230
ARKADIUSZ MORAWIEC	<i>„Bez powrotów biografie”.</i> <i>Wokół Przeklętych Stanisława Wygodzkiego</i>	236
ANNA SPÓLNA	<i>Domowa Zagłada. Perspektywa postświadka</i> w Słupie ze słów Jacka Podsiadły	246
Księga pamięci – Ludwik Stomma 1950–2020		
ZBIGNIEW BENEDYKTOWICZ	<i>Nie był obojętny</i>	253
ANTON SERDECZNY	<i>Słowo pożegnania</i>	256
ANTON SERDECZNY	<i>Śmiech jako kwintesencja życia. Wspomnienie Ludwika Stommy,</i> przełożyła Anna Chruścińska-Noël	257
KATARZYNA KALINOWA	<i>Ludwik Stomma. Człuy obywatel</i>	259
STANISŁAW MOSSAKOWSKI	<i>Przez historię do historii sztuki</i>	263
KATARZYNA KALINOWA, JERZY S. WASILEWSKI	<i>Dwugłosem o Ludwiku Stommie (1950–2020)</i>	272
DARIUSZ CZAJA	<i>Co pozostaje? O kamerdynerach,</i> <i>królach i pamięci historycznej</i>	275
MIROSLAW MAKA, DARIUSZ CZAJA	<i>„Ileż tam bieli i ciszy”. Fragmenty korespondencji</i>	278
LUDWIK STOMMA	<i>Dwie księgarnie</i>	287
MIROSLAW MAKA	<i>„Lepszego świata nie znam”.</i> <i>Wspomnienie o Edmundzie Neusteinie</i>	289
DMITRIJ STRELNIKOFF	<i>Na raniuszki z Ludwikiem</i>	291
MAGDALENA TABERNACKA	<i>Antropologiczna perspektywa prawa i jego nauczania.</i> <i>Czego prawnicy dowiedzą się z prac Ludwika Stommy</i>	295
SEBASTIAN LATOCHA	<i>Ponemieckość: „opowieść spod lipy” i zawłaszczona kategoria.</i> <i>Z inspiracji mitoburczymi esejami Ludwika Stommy</i>	302
RYSZARD KERNER	<i>Ludwik, brat młodszy</i>	310
LUDWIK LEWIN	<i>Lekcje Ludwika</i>	315
MACIEJ DOMAŃSKI	<i>Ludek</i>	317
MAGDALENA HEN	<i>Ludwik</i>	320
TOMASZ DOMINIK	<i>Przygody Baranka Pacanka</i>	323
SERGIUSZ MICHALSKI	<i>Z Ludwikiem w tamtej Warszawie</i>	325
JERZY S. WASILEWSKI	<i>Ludwik, przez przypadki.</i> <i>Etnolog w (życiowej) podróży (12)</i>	329
JAKUB M. GODZIMIRSKI	<i>Wspomnienie o Ludwiku S.</i>	332
EWA MOULY	<i>Uratował mi życie</i>	335
ANNA CHRUŚCIŃSKA-NOËL	<i>Wspomnienie o Ludwiku</i>	336
JACEK CYGAN	<i>Z Ludwikiem w czereśniowym sadzie</i>	339
JACEK POPRZECZKO	<i>Pojedynek z Zagłobą. O felietonach Ludwika Stommy</i>	341
EWA BIEJAT-ROUX	<i>Ludwik...</i>	343
FABRICE ROUX-BIEJAT	<i>Ludwik...</i>	346
BEATA MALEWSKI	<i>Dziesięć kilometrów od Ludwika i Basi</i>	350
RYSZARD CIARKA	<i>Wiersze z „Ludu”</i>	351
IWONA ŚWIĘCH, JAN ŚWIĘCH	<i>Włocławska konferencja Warsztaty Etnograficzne – 1990.</i> <i>Radość i dziwienie się wraz z Ludwikiem Stommą</i>	353
EWA NOWAK	<i>To było ponad 40 lat temu...</i>	359
DOROTA ANDRZEJEWSKA	<i>Ludwik...</i>	365
BARBARA BARSZCZ-PRZEŁOŻNY	<i>Ludwik S.</i>	367

WIKTOR STOCZKOWSKI	<i>Ludwik niejedno ma imię</i>	369
URSZULA MAKOWSKA	<i>Płeć potworów</i>	374
URSZULA MAKOWSKA	<i>Szara polewka, dzban poziomek i trutka na szczury</i>	375
ANTON SERDECZNY	<i>Bociany, jaskółki i golibroda. Antropologia tradycji ludowych w kulturze uczonych elit doby oświecenia,</i> <i>przełożyła Anna Chruścińska-Noël</i>	379
LECH SOKÓŁ	<i>Ludwik Stomma</i>	389
LECH SOKÓŁ	<i>Znikające ślady i cienie przeszłości.</i> <i>Wersja poprawiona i uzupełniona</i>	390
MAGDALENA TABERNACKA	<i>Czytajcie Ludwika</i>	398
MAGDALENA ZOWCZAK	<i>Taktyka pogranicza w praktykach badawczych współczesnej antropologii kulturowej</i>	403
ADAM BARTOSZ	<i>Zaczęło się od Alkmeny</i>	411
MICHAŁ BARTOSZ	<i>...i na Alkmenie się skończyło</i>	413
ADAM BARTOSZ	<i>Kogo upamiętnia(!) Pomnik Pierwszego</i> <i>Transportu do Auschwitz?</i>	415
EWA NOWINA-SROCZYŃSKA	<i>Pociąg do życia wiecznego</i>	417
ROCH SULIMA	<i>O Czarnych Protestach i Strajku Kobiet,</i> <i>czyli rzecz o nowej „widzialności”</i>	426
SŁAWOMIR SIKORA	<i>Entropia. Z myślami o Ludwiku i Guapo</i>	439
OLGA WOLNIAK	<i>Portret Ludwika Stommy</i> <i>– jego obecność w naszej pamięci...</i>	444
JAN NOWICKI	<i>Chwila</i>	447
ANDRZEJ ŁUBNIEWSKI	<i>Ludwik od do</i>	449
LUDWIK STOMMA	<i>Motel Lambert</i>	452
MARGUERITE YOURCENAR	<i>O kilku liniijkach Bedy Czcigodnego,</i> <i>przełożyła Maryna Ochab</i>	454
PIOTR KŁOCZOWSKI	<i>***</i>	456
KATARZYNA KALINOWA, JOANNA KOŹMIŃSKA	<i>Ludwik Stomma – bibliografia niekompletna</i>	458
Pożegnania		
	<i>Wiesław Juszczyk</i>	463
	<i>Tamara Łozińska</i>	466
	<i>Wojciech Burszta</i>	467
MARCIN KAFAR	<i>Oswajanie nieobecności. Wokół „innej” biografii</i> <i>Wojciecha J. Burszty – szkic autoetnograficzny</i>	469
WOJCIECH J. BURSZTA	<i>Umykanie. Pomyślenia z etnografii życia – fragmenty</i>	478
JACEK KOWALEWSKI	<i>Siła wpływu – o nieznannej historii etnoarcheologii</i> <i>w Toruniu</i>	484
Z archiwum artysty (6)		
KRZYSZTOF M. BEDNARSKI	<i>Symbole życia po śmierci / Symbols of Life after Death</i>	495
MARIA ANNA POTOCKA	<i>Symboliczne przewyciężanie przemijalności</i>	497
WALDEMAR BARANIEWSKI	<i>Wartość pamięci</i>	500
KRZYSZTOF M. BEDNARSKI	<i>Pomost między żywymi i umarłymi</i>	503
KRZYSZTOF M. BEDNARSKI	<i>Z archiwum artysty (6). Thanatos polski (1984)</i>	505
KRZYSZTOF M. BEDNARSKI	<i>Z archiwum artysty (6). Konstanty Puzyna</i> <i>– nagrobek (1982)</i>	507
ZBIGNIEW BENEDYKTOWICZ	<i>Znaki istnienia. O sztuce komemoratywnej</i> <i>Krzysztofa M. Bednarskiego</i>	510
KRZYSZTOF M. BEDNARSKI	<i>Z archiwum artysty (6)</i> <i>Adam Zagajewski – sarkofag (2021)</i>	515
KRZYSZTOF M. BEDNARSKI	<i>Z archiwum artysty (6)</i> <i>Krzysztof Penderecki – sarkofag (2021)</i>	517
	Noty o autorach	519
	Summaries	530
	Contents	538

Fundacja ZAKOPIAŃCYCY. W POSZUKIWANIU TOŻSAMOŚCI
oraz MUZEUM TATRZAŃSKIE,
KWARTALNIK KONTEKSTY i WYDAWNICTWO CZARNE
zapraszają na:

X ZAKOPIAŃSKIE SPOTKANIA ANTROPOLOGICZNE

Zadedykowane pamięci Ludwika Stommy

Konferencja naukowa pt.

RAMY ŚWIADECTWA

ZAKO
PANE

10-13
GRUDNIA
2020

Konferencja online na kanale Youtube
Muzeum Tatrzańskiego.

ZAKOPANE

Muzeum
Tatrzańskie
INSTYTUCJA KULTURY
WOJEWÓDZTWA
MAŁOPOLSKIEGO

ZAIKI

KONTEKSTY

ZAKOPIA
ŃCYCYCYCY

„Projekt zrealizowany przy wsparciu finansowym Urzędu Miasta Zakopane”.

X ZAKOPIAŃSKIE SPOTKANIA ANTROPOLOGICZNE

Zadedykowane pamięci Ludwika Stommy

PROGRAM

CZWARTEK - 10.12.2020

- 16.00** Otwarcie dyr. Muzeum Tatrzańskiego
Anna **WENDE SURMIAK**, Kuba **SZPILKA**
- 16.15** Zbigniew **BENEDYKTOWICZ** „Nie jestem przygotowany”
- 16.30** Stanisław **KRAJEWSKI** „Konteksty i trudy świadectwa”
- 16.45** Monika **KRAJEWSKA** „Ramy światów. Wizualny komentarz do dramatu An-skiego 'Dybuk. Pomiędzy dwoma światami'.”
- 17.00** Jacek **LEOCIĄK** „Rzeczy pożydowskie i warunki możliwości świadectwa (Na przykładzie miejsca-po-getcie warszawskim).”
- 17.15** Janusz **BOHDZIEWICZ** „Między post-prawdą a przecuciem. Narzędzie do wyszukiwania sensu”.
- 17.30** Tadeusz **BARTOŚ** „Tłumacz - zdrajca. Wariacje heideggerowskie.”
- 17.45-19.00** **DYSKUSJA**

PIĄTEK - 11.12.2020

- 16.00** Olga **TOKARCZUK** „Czuty narrator”
- 16.15** Michał **KLINGER** „Hymn o czułości Olgi Tokarczuk. Próba egzegezy.”
- 16.30** Piotr Jakub **FEREŃSKI** „Olga Tokarczuk pisarka ex-centriczna.”
- 16.45** Magdalena **BARBARUK** „Nowe media czułości.”
- 17.00** Agnieszka **BEDNAREK - BOHDZIEWICZ** „Poza ramy...”
- 17.15** Dariusz **CZAJA** „Falując (kruche ramy świadectwa)”
- 17.30-19.00** **DYSKUSJA**

SOBOTA - 12.12. 2020

- 16.00** Leszek **KOCZANOWICZ** „ Polityczne świadectwo poezji. 'Tren Fortynbrasa' i 'Powrót prokonsula' Zbigniew Herberta.”
- 16.15** Paweł **PRÓCHNIAK** „Świadectwo snu (przypadek 'Wież' Robert Calasso).”
- 16.30** Wojciech **MICHERA** „Śmierć jako rama świadectwa”.
- 16.45** Tomasz **SZERSZEŃ** „Wszystkie wojny świata - ramy wojny, ramy widzenia, ramy pisania”.
- 17.00** Paweł **DRABARCZYK** „Ram opatrywanie. Koncepcja Instytutu Rozbrojenia Kultury i Zniesienia Wojny.”
- 17.15** Małgorzata **SADY** „Każdy ma swój punkt widzenia, ale nie każdy coś widzi.”
- 17.30-19.00** **DYSKUSJA**

NIEDZIELA - 13.12.2020

- 11.00** Marcin **JARZĄBEK** „Świadectwa doświadczonych historycznych przed i po 'obramowaniu'.”
- 11.15** Mała **ZIMNIAK** - Hałajko „Szczerze o aborcji. Ramy wyznania.”
- 11.30** Jan **SZPILKA** - „Czy znaczy męska trans kobieta?”
- 11.45** Katarzyna **PROT - KLINGER** „Pogodny jesienny dzień”.
- 12.00** Monika **SZNAJDERMAN** „Las garbacz. Opowieść o pewnym grobie.”
- 12.15** Maciej **KRUPA** „O masce.”
- 12.30** Kuba **SZPILKA** „Dom resztek - rama świadectwa.”
- 12.45-14.00** **DYSKUSJA**
- 14.00** **ZAMKNIĘCIE KONFERENCJI**

Z premedytacją pominęliśmy tytuły i desygnacje.
Po historycznym wystąpieniu ks. prof. Dariusza Oko zrozumieliśmy, że wszyscy jesteśmy „weterynarzami”.

